

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Mfv.III.10.758/2012/4.szám

A Kúria a dr. Pus Ferenc Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Pus Ferenc ügyvéd) által képviselt felperesnek az Illés és Sipos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Illés Levente ügyvéd) által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Győri Munkaügyi Bíróságon 6.M.641/2010. szám alatt indított és a Győri Törvényszék 2012. július 2-án kelt 2.Mf.20.322/2012/3. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.322/2012/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Az alperes a 2010. május 19-én kelt rendkívüli felmondással azért szüntette meg a telep-csoportvezető munkakörben foglalkoztatott felperes munkaviszonyát, mert a bőnyi baromfitelepen lévő munkahelyén 2010. május 18 óta munkavégzésre nem jelent meg és hiányzásának okát sem szóban, sem egyéb módon munkahelyi vezetőjének nem jelezte.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felmondás jogellenes - és részben helyt adva a felperes keresetének - marasztalta az alperest a jogellenes munkaviszony megszüntetés következményeként követelt összegekben. Az ítélet indokolása szerint a felek között

nem volt vitás, hogy a felperes 2010. május 18-án és 19-én nem jelent meg a munkahelyén, ezért a bíróság kizárólag azt vizsgálta, hogy a felperes jelentette-e távolmaradása okát a munkahelyi vezetőjének. Az okirati bizonyítékok és a tanúvallomások ismertetése után a bíróság megállapította, hogy a felperes munkahelyi vezetője - egyes bizonyítékok szerint - a perbeli napokon külföldön tartózkodó B. E. termelési igazgató volt, akit akadályoztatása esetén B. F.-né (a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló egyik ügyvezető) helyettesített. A bíróság - más bizonyítékokra utalva - rögzítette azt is, hogy a telepvezetők feletteseként a telep-csoportvezetői munkakörben dolgozó O.Zs. volt a felperes munkahelyi vezetője. Mindezekből azt a következtetést vonta le, hogy az alperes nem bizonyította teljes körűen, hogy a felperes a távolmaradása okát nem jelezte a munkahelyi vezetőjének, végül kitért arra is, hogy - a rendkívüli felmondásban közölt indokokra tekintettel - nem vonta vizsgálódási körébe, hogy a felperes az árvíz miatt ténylegesen akadályoztatva volt-e a munkahelyre való eljutásban.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította, mert az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperesnek a munkahelyről való távolmaradása okát a munkahelyi vezetőnek kellett bejelentenie, ezt meghaladóan azonban - a rendkívüli felmondás indokának valós és okszerű voltát illetően - helytelenül vonta le azt a következtetést, hogy az alperes nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének.

A másodfokú bíróság szerint a perben nemcsak azt kellett vizsgálat tárgyává tenni, hogy a felperes a munkahelyi vezetőjének bejelentette-e, hogy a munkahelyen nem tud megjelenni, hanem azt is, mi volt a távolmaradása oka. A felperes a perben maga sem tett olyan nyilatkozatot, hogy távolmaradását előzetesen bárkinek jelezte, annak okát közölte volna. O. Zs. tanúvallomása pedig, amely szerint a felperes 2010. május 18-án telefonon csupán az árvízi helyzetről érdeklődött nála, amelyre a tanú azt a választ adta, hogy a baromfitelep Győr felől megközelíthető, az alperes előadását erősítette. Azt, hogy O. Zs. nem tudott arról, hogy a felperes a munkahelyén nem jelenik meg, E. J. tanúvallomása is alátámasztotta. Ezért, figyelemmel arra is, hogy a meghallgatott tanúk közül egyetlen tanú sem állította, hogy a felperes jelezte volna, hogy nem fog megjelenni a munkahelyén, ami árvízi helyzet esetében a telepvezető munkakörben dolgozó felperestől elvárható lett volna, az alperes jogszerűen élt a rendkívüli felmondás lehetőségével.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó döntés meghozatalát, valamint az alperes perköltségben való

marasztalását kérte a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 89. § (2) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, 93. § (1) bekezdése, 96. § (1)-(2) bekezdése, 100. § (1), (4), (6)-(7) bekezdései, 102. § (3) bekezdés b) pontja, 107. § g) pontja és 136. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

A felperes szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokból téves következtetést vont le, a tanúvallomások igazolták, hogy a felperes jelezte a távolmaradását. A felperes az elsőfokú eljárásban - munkaköri leírásával és G. G. tanúvallomásával - igazolta, hogy közvetlen munkahelyi vezetőjével, O. Zs.-val 2010. május 18-án és 19-én is több alkalommal beszélt telefonon. Ezt támasztja alá B. F.-né ügyvezető tanúvallomása is, aki elismerte, hogy a felperes május 19-én telefonon közölte, hogy a katasztrófavédelem által elrendelt útlezárás miatt nem tud megjelenni a b.-i telephelyen; emiatt valóttan a tanú által megfogalmazott rendkívüli felmondási indok is.

A felperes - távolmaradása bejelentését alátámasztandó - kiemelte K. S. (az alperes részére beszállítást végző T.Kft. műszaki vezetője) és K. O. (alperesi ügyvezető) tanúvallomását, valamint azt, hogy távolmaradásáról közvetlen munkatársai (N. G. és B. T.-né) is tudomással bírtak. Állította, hogy az utóbbi két munkavállalóval való beszélgetés után hívta fel O. Zs.-t, akinek a tanúvallomása elfogultság, a vallomás ellentmondásossága és életszerűtlensége okán nem volt alkalmas a felperes állításainak megcáfolására.

A felperes - a jogerős ítéletben rögzítettekkel szemben - 35. számú beadványában nemcsak a munkahelyi vezető személyének meghatározásával kapcsolatban fogalmazott meg állításokat, hanem nyilatkozott arról is, hogy „pontosan tájékoztatta O. Zs.-t nem csak a kialakult helyzetről, hanem arról is nyilván említést tett, hogy N. G. neki azt tanácsolta, el se induljon Székesfehérvárról”. Ennek alapján a felperes állította azt is, hogy O. Zs. „tudott a felperes távollétéről és annak okáról is”. A felperes kiemelte, hogy O. Zs.-val nem csupán egy alkalommal beszélt, továbbá megjegyezte, hogy az ennek igazolására előterjesztett, a telefonbeszélgetéseket rögzítő híváslista beszerzésére tett bizonyítási indítványa eredményéről nem értesült.

A felmondás indokának okszerűtlensége körében a felperes hivatkozott O. Zs. tanúként tett azon előadására, amely szerint a telep személygépkocsival nem volt megközelíthető, valamint E. J. arra vonatkozó előadására, hogy a hídon csak saját felelősségre lehetett átmenni, mert azt bármikor elmoshatta az alatta hömpölygő víz. A felperestől nem volt elvárható, hogy a munkahelyre jutás érdekében az életét kockáztassa, a munkahely megközelíthetetlenségét pedig az is bizonyítja, hogy a felperes

2010. május 20-án több útvonalon való próbálkozása ellenére sem jutott el a munkahelyére.

A felperes végül hivatkozott arra is, hogy az Mt. 107. § g) pontjában szabályozott elháríthatatlan ok miatt nem tudott megjelenni a munkahelyén, amelyre vonatkozóan a bíróság a felajánlott bizonyítás elrendelését sürgősen tartotta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja, ami a felülvizsgálat alapja nem lehet (BH 2002.164.).

Az alperes szerint a tanúvallomások nem támasztották alá a felperes állításait. B. F.-né tanúként elmondta, hogy a felperest ő hívta fel, mert már második napja nem tudott senki arról, hogy hol tartózkodik, ami a felperes állítása szerinti aktív magatartását nem igazolja. K. S. az alperessel nem állt munkaviszonyban, a felperes munkahelyi vezetője sem lehetett, a felperes felett munkáltatói jogkört nem gyakorló K. O. ügyvezető pedig tanúként akként nyilatkozott, hogy nem gondolta, hogy a felperes nem fog kimenni a telephelyre, hanem úgy gondolta, „hogy próbálkozni fog”. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy O. Zs. tanúvallomásából konkrétan mely nyilatkozatok szolgáltak alapul téves következtetések levonására, e tanú vallomásából egyértelműen kitűnik, hogy vele a felperes nem közölte, mi a távolmaradásának indoka.

Végül az alperes vitatta E. J. tanúvallomásának felperes általi értelmezését is, a tanú ugyanis azt is állította, hogy a telep Győr felől megközelíthető volt, ez pedig a felperes kivételével, anélkül, hogy életét kockára tette volna, valamennyi munkavállalónak sikerült.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogi szabályok megsértése miatt állította, hogy a jogerős ítélet megalapozatlan, a felülvizsgálati kérelemben előadott kifogások azonban - tartalmuk szerint - nem a felsorolt anyagi jogszabályok téves értelmezésére, vagy alkalmazására vonatkoztak, hanem arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével megállapítható volt-e a felperes terhére rótt kötelezettségszegés elkövetése. A Kúria ezért a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelem tartalma szerint [Pp. 3. § (2) bekezdés] - a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján vizsgálta

felül.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria töretlen gyakorlata értelmében (BH 1995.193., BH 1999. 44.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésekre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte, és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

A Legfelsőbb Bíróság/Kúria számos határozatában (KGD 1993.296., BH 1999.44., BH 2012.179., EBH 2013.M4.) mutatott rá arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban, ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani; nem állapítható meg eljárási szabálysértés, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok szabad mérlegelését támadja. A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének.

A felperes felülvizsgálati kérelmében iratellenességet nem panaszolt; a Kúria a bizonyítékok másodfokú bíróság általi értékelésének felülmérlegelésére alapos okot a felülvizsgálati kérelemben nem talált.

A perben arra vonatkozóan, ki volt a felperes azon munkahelyi vezetője, akinek a munkahelyen való megjelenésben való akadályoztatását be kellett jelentenie, egymásnak ellentmondó bizonyítékok álltak rendelkezésre. Mivel a felek a jogerős ítélet erre vonatkozó megállapítását nem tették vitássá, a Kúria a jogerős ítéletet e körben - a Pp. 275. § (2) bekezdésében foglalt keretek között eljárva - nem vizsgálta felül.

A peradatok szerint a felperes lakóhelye Székesfehérváron, munkahelye a lakóhelyétől kb. 100 km-re fekvő bőnyi baromfitelepen

volt, a munkába járáshoz az alperes által biztosított személygépkocsit használta. A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálata során abból indult ki, hogy a felperes csak 2010. május 20-án kísérelte meg, hogy a munkahelyére eljusson, a megelőző napokon - perbeli nyilatkozataiból kitűnően - azért nem indult el a munkahelyre, mert az odajutás, a munkatársaktól, a katasztrófavédelemtől és a sajtóból származó információk alapján lehetetlennek tűnt számára. Mivel a felperes munkaviszonya megszüntetésére az Mt. 103. § (1) bekezdés a) pontjában írt egyik lényeges kötelezettség megszegése, nevezetesen az előírt helyen és időben való megjelenés és munkavégzés elmulasztása miatt került sor, a felmondás jogszerűségét pedig a felperes azért vonta kétségbe, mert az Mt. 107. § g) pontja szerinti elháríthatatlan ok miatt nem tudott megjelenni a munkahelyén, a perben nem volt mellőzhető annak a vizsgálata, valóban fennálltak-e olyan körülmények, amelyek alapján a felperes 2010. május 18-án és 19-én mentesülhetett a munkahelyen való megjelenési és munkavégzési kötelezettség alól.

A felperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a bizonyítás e körben elmaradt, és iratellenesen állította, hogy a lefolytatott bizonyítás adatai alátámasztották a bejelentési kötelezettsége teljesítését.

O. Zs. tanúként határozottan állította, hogy a felperes a 2010. május 18-án telefonon történt beszélgetésük során vele nem közölte, hogy nem fog megjelenni a munkahelyen, beszélgetésük tárgya az árvízi helyzet volt, továbbá az, hogy a települést és a felperes által irányított telepet csak Győr felől lehet megközelíteni és állította azt is, hogy a felperessel május 19-én egyáltalán nem beszélt (Kecskeméti Munkaügyi Bíróság Pk.50.033/2011/4. sz. jkv. 2-3. old.).

A felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló ügyvezető tanúként úgy nyilatkozott, hogy O. Zs.-tól május 18-án értesült arról, hogy a felperes nincs „a helyén”, a felperessel akkor beszélt először, amikor másnap délután a tanú felhívta telefonon (amit a felperes csak a „sokadik próbálkozása” után vett fel), ekkor a felperes azt mondta, hogy azért nem jelent meg a munkahelyen, mert a katasztrófavédelem elzárta az utat, ezért nem tudta a telepet megközelíteni. A tanú elmondta, hogy a felperest korábban azért nem hívta fel, mert fel sem merült benne, hogy nem kíséri meg a munkahelyre való eljutást, de mint utóbb kiderült a felperes ezzel egyik napon sem próbálkozott (Kecskeméti Városi Bíróság Pk.54.726/2010/4. sz. jkv. 2-3. old.).

G. G. (a szomszéd telep vezetője) tanúként úgy nyilatkozott, hogy a felperessel beszélt telefonon, de arról nem, hogy a felperes megy-e a munkahelyére, vagy sem, arra a kérdésre pedig, jelezte-e a

felperes a munkatársainak és feletteseinek a távolmaradását, azt a választ adta, hogy feltételezi, hogy a felperes „telefonon beszélt mindenkivel” (11. sz. jkv. 3-4. bek).

K. O. (ügyvezető) tanú előadta, hogy a felperes május 18-án telefonon tájékoztatta, hogy elindult a telepre, de nem tudott oda „kimenni” és hogy telefonon tartja a kapcsolatot a teleppel, ezt követően a felperessel nem beszéltek, de ő nem gondolta, hogy nem fog kimenni, úgy gondolta, hogy próbálkozni fog és hogy legfeljebb késik (Szombathelyi Városi Bíróság 17.Pk.50.050/2011/7 jkv 2-4. old).

E. J. (az alperes beszállítójának alkalmazottja) az O. Zs. és G. G. között május 18-án lefolytatott beszélgetés fültanújaként arról tudott nyilatkozni, hogy az utóbbi személy azon kérdésére, mikor jön a felperes, O. Zs. azt a választ adta, hogy már itt kellene lennie (11. sz. jkv. 5-6. old).

K. S. (az alperes beszállítójának műszaki vezetője) tanúként elmondta, hogy a felperes május 18-án reggel 6 óra tájban hívta őt, mondta neki, hogy nem tud bemenni, mert közúton nem lehet megközelíteni a telepet, a többiek is csak gyalogosan, a mezőn keresztül jutottak be. A tanú azt is elmondta, hogy a felperessel nem beszélt arról, hogy másnak is jelezte volna, hogy nem tud bemenni, a felperes azt sem mondta, hogy elindult, megpróbált bejutni, csupán annyit mondott neki, hogy nem tud bemenni.

Az ismertetett tanúvallomások nem támasztották alá, hogy a felperes a munkahelyi vezetőknek előzetesen bejelentette volna, hogy 2010. március 18-án és 19-én a munkahelyére el sem indult, oda meg sem kísérel eljutni. Ez a tény a munkáltatói jogkörű ügyvezető számára - tanúvallomásából kitűnően - az általa március 19-én kezdeményezett telefonbeszélgetéskor vált világossá, a rendkívüli felmondás kiadásáról pedig akkor döntött, amikor a helyszínre kijutva meggyőződött arról, hogy B. település közúton megközelíthető.

A tanúvallomások teljes mértékben megegyeztek abban, hogy a telepen a perbeli napokon folyt a munkavégzés, a kármegelőzési munkálatokban mindenki részt vett, amikor a telepre vezető út már nem volt járható, akkor a szántóföldön keresztül közelítették azt meg; olyan előadást, nyilatkozatot, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a munkavállalók életét, testi épségét veszélyeztető helyzet alakult volna ki, egyik tanú sem tett.

Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyítási indítványának helyt adott, a telefon híváslistát beszerezte, az abban szereplő adatok a beszélgetések tartalmának megállapítására nem alkalmasak. A felperes O. Zs. elfogultságára - az alapul szolgáló okok

megjelölése nélkül - csupán a felülvizsgálati eljárásban hivatkozott, ezen állításával és a tanúvallomásokból kiragadott szövegrészekkel a jogerős ítélet jogszabálysértő volta nem támasztható alá.

Mindezek alapján a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú bíróság az irányadó jogszabályok helytálló alkalmazásával és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével, a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértése nélkül hozta meg döntését, ezért a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

A felperes az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A felperes munkavállalói költségkedvezményben részesült, ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott.

Budapest, 2013. december 9.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő